

דף נה.

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן שס"ט פ"ה ט

עין בסעיף הקודם

עין משפט ג.

ח"מ סימן ר"ע פ"ה י

יב. יצא עליהם שטר חוב, הבכור פורע בו פי שנים יותר, ואם אינו רוצה ליטול פי שנים ולא לפרוע פי שנים רשאי א.

וע"כ אם שאר היורשים קטנים או שאינם כאן אין הבעל חוב יכול לגבות מהבכור רק כפי חלק של פשוט ב אם אומר שאין רצונו ליטול פי שנים ולפרוע פי שנים.

יג. יש מי שאומר שאחרי שהבכור אמר שאין רצונו ליטול פי שנים ולא לפרוע בשטר החוב פי שנים אינו יכול לחזור בו ג.

היו לאב קרקעות משועבדים לאחרים נקרא מוחזק ד והבכור נוטל בהם פי שנים.

אבל אם חייבים למלך מס, ודרך המלך ליקח קרקע בעד המס נקרא ראוי.

היה לאביהם קרקע שקיבלו מאחר במהיום ולאחר מיתה ה, או שגזלו לו קרקע ו, או גנבו לו ספרים שמסתמא אינו מתייאש מהם בכל אלו הרי

א. מברייתא ב"ב קכ"ד ע"א.

ב. כתב הטור בשם הראב"ד דאפי' מחלק הפשיטות יכול לסלק עצמו ולומר איני רוצה בירושה ולא אפרע חובות אבי, אבל מדברי מר"ן נראה דלא יכול להסתלק מחלק הפשיטות שהבן במקום האב עומד. כסברת הר"י הלוי שהביא הטור בשמו. סמ"ע ס"ק כ"ח.

ג. טור בשם הראב"ד, וביאר שם הטעם דמתנה קרא לו התורה ובמתנה כיון שאמר אי אפשרי בה דבריו קיימין. ולפ"ז בחלק הפשיטות לדעת הראב"ד שיכול להסתלק ג"כ ממנו, מ"מ יכול לחזור בו כי אין זה מתנה אלא ירושה היא.

ד. נ"י שם בשם הרמב"ן והרשב"א.

ה. ממרדכי ב"ב פ"ג ס' תקע"ד.

ו. שקרקע אינה נגזלת. נ"י.

הוא מוחזק.

עין משפט ד.ה. חו"מ סימן קסג ענין ו

ו. אדם שהוא בטל ואין לו שום משא ומתן בעיר ובא גובה המס אם מעצמו פטרו והטיל חלקו על השאר פטור לשלם להם^ז אבל אם הציבור הם שפייסו אותו לפוטרו ופטרו אך הטיל עליהם המס שלו צריך לשלם להם חלקו.

* קהל שפטרו אחד מהמסים פטור דכל דברי הקהל אינם צריכים קנין^ח, מיהו יכולים לומר שלא פטרוהו אלא לשנה בלבד^ט.

* נמצא בתקנות קדומות שלא להוציא טלית או ספר מבית הכנסת בלי רשות בעלים^י.

ומי שאינו נושא בעול עם הציבור לא יהיה גבאי^כ.

עין משפט ו. חו"מ סימן ערה ענין ד

ד. המצר (פי' כמו במשעול הכרמים) (במדבר כב, כד) שעוברים בו בני אדם משדה לשדה, ערוך) והחצב (פי' חצב נגזר מן לחצוב להם בורות (ירמיה ב, ה), כלומר עשב ואילן ששרשיו חוצבין ויורדים בארץ אמות הרבה) שמתחמן (פי' מגבילים תרגום והגבלת (שמות יט, יב) ותתחם) בו תחומים, מפסיקין בנכסי הגר, וכל המחזיק בשדה לא קנה אלא עד המצר או החצב.

ז. מימרא דרב אשי ב"ב נ"ה ע"א ורשב"ם שם ד"ה כגון וד"ה אבל. ונ"י כתב שהליצו עליו למלך לומר לו כי עני הוא ובטל ממלאכתו. אם הציבור הם שפייסוהו.

ח. הרא"ש בתשובה כלל ו' סי' י"ט וכ"כ הרמ"א בסי' כ"ב. ועיין בסמ"ע ס"ק י"ב שם. אבל אם מת אביהם שפטרו אותו הקהל היורשים חייבים לפרוע מהנכסים שירשו. סמ"ע ס"ק ל"ט.

ט. מיירי במס שאין גובין רק פעם אחת בשנה, אבל אם גובין הרבה מסים בשנה, יד הקהל על העליונה ויכולים לומר לא פטרנו אותך אלא מגביה אחת כמו בסי' רי"ב ענין א' באומר ידור פלוני בביתי שרק שעה אחת במשמע. סמ"ע ס"ק מ'.

י. כל בו סי' קט"ז.

כ. להוציא נפשו מהחשד. כ"כ הסמ"ע ס"ק מ"ב.

דף נו.

עין משפט ב.

ח"מ סימן ערה פעיף ז

ז. בקעה גדולה שיש בה שדות הרבה וכולם של הגר ולא היה בניהם מצר ולא דבר מהדברים המפסיקים ובא אחד והחזיק ל במקצת הבקעה קנה כולה.

* וי"א דוקא בשדה בית השלחין, אבל בשדה בית הבעל רק אם פירש לקנות כולן קנה ואם לא פירש לא קנה אלא מקום שהחזיק וכדי שילך הצמד ויחזור, אבל אם יש לו מצרים קנה הכל גם בלי לפרש.

דף נו:

עין משפט ג.ד.

ח"מ סימן ל פעיף יג

יג טו. צריך שיעיד כל אחד מהעדים על דבר שלם מ ולא מחצית דבר. כיצד בא עד אחד להעיד על א' שהוא גדול ואמר שראה לו שער אחד בימינו, והעד השני אומר שראה לו שער אחד בשמאלו, אינו כלום, שכל אחד לא העיד אלא על קצת הסימנים, ואפי' שניים העידו על שער אחד בצד ימין ושניים העידו על שער אחד בצד שמאל אינו כלום, שהרי כל כת העידה על חצי דבר. אבל אם אחד העיד שראה ב' שערות בצד ימין והשני ראה ב' שערות בצד שמאל, הרי אלו מצטרפין.

ל. כתב ה"ה בפ"א מזכיה הלכה י"ג דכאן החזיק באחד מדרכי הזכיה האחרים ולא רק בהכאה של מכוש אחד שבזה קנה כדי שילך הצמד ויחזור. אבל הרשב"א שם ב"ב נ"ו ע"א כתב לחלק בין שדה הבעל לשדה השלחין וזהו מה שכתב הרמ"א בשם י"א.

מ. מקמא דף ע' ע"ב, בתרא כ"ו ע"ב, סנהדרין ל' ע"ב.

נ. ולא דמי לשניים שהעידו שאכלה בשנה ראשונה, וכת שניה העידה שאכלה בשנה שניה, וכת שלישית העידה שאכלה בשנה שלישית שהם מצטרפים, והוי חזקה, ששם כל אחד ראה מה שיכל לראות באותה שנה, לא כן בשערות כל כת יכלה לראות הכל. כ"כ הסמ"ע בס"ק ל"ט. ואפי' לא תבע שעורים וחיטים, וכל כת מעידה שנה חיטים, שנה שניה שעורים, דהיות והוא מוחזק לא מוצאים ממנו מספק. ועיין בקצות בסי' פ"א.

עין משפט ה.ו.

ח"מ סימן קמה פ"א

א. העיד אחד שאכלה חיטים והשני העיד שאכלה שעורים עדותן קיימת, שאין העד מדרקדק בזה ^ט.

ט. בתרא נ"ו ע"ב אבל אחד אומר חיטים ואחד אומר קטנית אין מצטרפין, שבזה לא טועים האנשים. כ"כ התוס' שם בריש דף נ"ז. כ"כ הטור והרא"ש אבל מר"ן המחבר השמיט באחד אומר קטנית דס"ל כיון דהוי מילתא דלא רמיא עליה דאיניש מה לי חיטים ושעורים או קטנית. וכ"כ בבד"ה, והש"ך בס"ק א' הכריע כהטור והרא"ש. ועיין בביאורים ס"ק א'.